

Agrarisch Kinderdagverblijf

Pedagogisch werkplan

Het pedagogisch beleid in de praktijk

Van

Agrarische kinderopvang BoerenHummeltjes

Pedagogisch werkplan met een groen randje!

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van agrarische kinderopvang BoerenHummeltjes. Ons pedagogisch werkplan is gebaseerd op de pedagogische visie en het pedagogische beleid dat binnen onze locatie is opgesteld. In dit werkplan wordt beschreven hoe wij binnen BoerenHummeltjes het pedagogisch beleid vertalen naar onze locatie en de werkvloer. Mocht u na het lezen van dit werkplan vragen hebben, dan kunt u deze stellen aan de mentor van uw kind.

Inhoud

1. Beleid in de praktijk	5
2. De 4 basisprincipes als leidraad voor ons pedagogisch handelen.	6
2.1. De 4 basisprincipes	6
3. Onze locatie	9
3.1. Groepsindeling	9
3.2. Vierogen principe	10
3.3. Extra dag (delen)	11
3.4. Medische hulp	11
3.5. Huisregels	11
3.6. Onze binnenruimte en het gebruik ervan	11
3.7. Onze buitenruimte en het gebruik ervan	12
4. De zorg en verzorging	13
4.1. Wennen	13
4.2. Persoonlijke spullen	13
4.3. Dagritme	13
4.4. Eten en drinken	13
4.5. Traktaties	14
4.6. Verschonen en zindelijk worden	14
4.7. Slapen	14
4.8. Zieke kinderen	14
4.9. Medicijnen	15
4.10. Activiteiten	15
5. Het spelmateriaal	16
5.1. Binnen materiaal	16
5.2. Buitenmateriaal	16
6. Tradities en rituelen	16
6.1. Haal- en brengtijden	16
6.2. Rituelen	16
6.3. Feest- en gedenkdagen	17
7. Communiceren met kinderen	17
7.1. Hoe gaan wij om met conflicten tussen kinderen	18
8. Kind-volgsysteem	19
8.1. Doorgaande ontwikkellijn	19
9. Signaleren bijzonderheden in de ontwikkeling	19
10. Voedingsbeleid	19
11. Veiligheid/ Gezondheid/ Hygiëne	20
11.1. Veiligheid	20

11.2. GGD	20
12. Praktische informatie	20
12.1. Mandjes	20
12.2. Wat mee te nemen naar de opvang	21
13. CONTACTGEGEVENS	21

1. Beleid in de praktijk

Het algemeen pedagogisch beleid van BoerenHummeltjes vormt het uitgangspunt voor de manier waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan. Op basis hiervan stellen wij in samenspraak met onze ouders dit pedagogisch werkplan samen. Hierin laten wij zien hoe wij, de pedagogisch medewerkers, het algemeen pedagogisch beleid van BoerenHummeltjes in praktijk brengen op onze vestiging. Wij stellen de behoefte van het kind steeds centraal. Jaarlijks kijken wij opnieuw samen met onze pedagogisch professionals en oudercommissie naar dit werkplan en passen het waar nodig aan. Dat doen wij ook bij wijziging van het algemeen pedagogisch beleid.

Op ons pedagogisch beleid wordt de Regeling kwaliteit kinderopvang, de Regeling Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk als leidraad gehanteerd. Het plan wordt regelmatig in het teamoverleg besproken en één keer per jaar aan ouders voorgelegd. Dit zijn momenten waarop het bijgesteld kan worden.

In ons "Pedagogisch beleid met een groen randje" worden de wettelijk verplichte pedagogische uitgangspunten gekoppeld aan de basiseis van het bieden van verantwoorde kinderopvang. Hieronder worden de volgende basisdoelen verstaan:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. De ontwikkeling van de persoonlijke competentie
3. De ontwikkeling van de sociale competentie
4. Het eigen maken van waarden en normen

Onze agrarische kinderopvang onderscheidt zich van andere opvang door de unieke mogelijkheid tot samenwerking met het agrarische bedrijf. Hierdoor bieden wij een veelzijdige en natuurlijke speel-, leer- en leefomgeving. Bij onze opvang is er volop gelegenheid om gebruik te maken van de ruimte en vrijheid die het platteland biedt en aan te sluiten bij de (seizoens-)activiteiten op de boerderij. Denk hierbij aan een bezoekje brengen bij de koeien en kalfjes, picknicken in het vers gemaaide gras, aardbeienplukken uit eigen tuin, de schapjes een broodje brengen, etc.

Dit plan is voorgelegd aan ouders die op dit moment kinderopvang afnemen.

2. De 4 basisprincipes als leidraad voor ons pedagogisch handelen.

2.1. De 4 basisprincipes

1. Het bieden van emotionele veiligheid

Elk kind heeft een vertrouwd en veilig gevoel nodig. Als het kind zich veilig voelt, kan het de wereld aan en durft de omgeving te gaan verkennen en te ontdekken. Denk aan het lopen over een stronk hout of je hand in de bek van een kalfje stoppen (die erop gaat sabbelen) of het konijn een wortel geven. Dit kunnen allemaal momenten zijn van persoonlijke overwinning en groei. Er worden angsten en onzekerheden overwonnen en het kind krijgt een gevoel van zelfvertrouwen: "Ik kan het!". Een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn is essentieel voor de verdere ontwikkeling van de persoonlijke en sociale competenties.

Om het gevoel van emotionele veiligheid te waarborgen werken wij met vaste professionele pedagogisch medewerkers en oproepkrachten die beschikken over relevante opleidingen en een VOG. Onze binnenruimte hebben wij als een 'thuis' ingericht. De rustige kleuren en natuurlijke materialen zorgen voor de huiselijke sfeer die kinderen een veilig, geborgen en vertrouwd gevoel geven. Door de inrichting huiselijk te houden met daarin uitdagende spelelementen en hoeken kunnen de kinderen volop op ontdekkingstocht. De kinderen komen minimaal 10,5 uur per week op onze locatie, waardoor ook de kinderen een betere hechting krijgen met hun omgeving en vriendjes. Wij werken kind-volgend, wat betekent dat wij kijken naar wat kinderen nodig hebben om uitgedaagd te worden of te blijven. Wij stimuleren de kinderen, maar laten de keus bij het kind zelf. Op deze manier kunnen kinderen zich blijven ontwikkelen op hun eigen tempo en manier.

Het is belangrijk dat kinderen zelf keuzes proberen te maken en wij begeleiden ze daarbij. Structuur en regelmaat zijn erg belangrijk zo weten de kinderen waar zij aan toe zijn, hoe klein ze ook zijn. D.m.v. een terugkerend dagelijks programma is de dagindeling herkenbaar voor het kind. Denk hierbij aan liedjes bij het eten van fruit en brood of bij het opruimen.

In het contact met kinderen maken wij op een bewuste manier gebruik van:

- Oogcontact (op ooghoogte, dus wij zitten vaak op onze hurken), hiermee geven wij aan dat wij open staan voor persoonlijk contact met het kind.
- Woorden en lichaamstaal: wij laten door woord, gebaar en lichaamstaal merken dat wij op een positieve manier met het kind in contact zijn. Ook als het kind even moet wachten zal het zich dan begrepen voelen ("Oh wat heb je daar voor moois, je mag er zo iets over vertellen, als ik klaar ben met...").
- Stemgebruik: In gesprek met het kind gaat het niet alleen om wát wij zeggen maar ook om de toon waarop wij het zeggen. Een prettige en rustige conversatietoone draagt bij aan een prettig contactmoment.

In het omgaan met kinderen luisteren en kijken wij goed naar de kinderen. Hierdoor weten wij wat er in het kind omgaat en kunnen wij ze bieden wat ze nodig hebben. Door actief te luisteren laten wij het kind merken dat wij het serieus nemen en het willen begrijpen. Door de ik-boodschap toe te passen, blijven de gesprekken met kinderen en volwassenen duidelijk en respectvol.

Basiscommunicatie

Door een goede basiscommunicatie scheppen de pedagogisch medewerkers een warme positieve sfeer van wederzijdse betrokkenheid in de groep. Er ontstaan vertrouwde relaties tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. De basiscommunicatie omvat:

- **Sensitieve responsiviteit:** Pedagogisch medewerkers hebben individuele aandacht voor alle kinderen. Ze luisteren naar de kinderen en gaan in gesprek.
- **Respect voor de autonomie van het kind:** Pedagogisch medewerkers geven kinderen gelegenheid om zelf oplossingen te vinden en keuzes te maken. Ze hanteren het dagprogramma flexibel. Bij individueel contact geven ze kinderen de leiding.
- **Praten, uitleggen en luisteren:** Pedagogisch medewerkers maken de buitenwereld en gevoelswereld voor de kinderen begrijpelijk door te praten, uit te leggen en naar de kinderen te luisteren.
- **Structuur en rituelen:** Pedagogisch medewerkers geven duidelijk leiding en stellen grenzen. Ze geven positieve gedragsaanwijzingen en leren de kinderen wat ze moeten doen door rituelen en

door zelf het goede voorbeeld te geven. Ze voorkomen gedragsproblemen door een goede inrichting van de ruimte(s) en een goed dagritme.

- **Ondersteunen van positieve relaties tussen de kinderen:** Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleren verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. Ze stimuleren vriendschap tussen de kinderen en plezier in samen spelen.

2. De ontwikkeling van de persoonlijke competentie

Elk kind is uniek en waardevol. Wij accepteren elk kind zoals hij/zij is en wij hebben vertrouwen in het vermogen van de kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen. Kinderen worden in hun ontwikkeling gestimuleerd.

Het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden en het opdoen van kennis, passend bij de aard van het kind en de (genetische) mogelijkheden. Voor jonge kinderen is het komen tot spel een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van vaardigheden en het opdoen van kennis. Wij bieden de kinderen dan ook dagelijks een uitdagende binnen- en buitenruimte waarin ze kunnen spelen, leren en leven zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij gaan veel met de kinderen naar buiten. Wij maken daar gebruik van de pedagogische meerwaarde die de natuurlijke omgeving biedt. De allerkleinsten kunnen op het gras liggen en rondkijken. Voor de wat oudere kinderen is het heerlijk om een heuveltje op en af te lopen, te balanceren over een boomstam of met een boekje tussen de bamboe te zitten. Dromend, spelen met zand en water, liggend in het gras of gewoon "zijn" in de open natuurlijke ruimte zijn belangrijke ontwikkelingsmomenten. De prikkelarme, landelijke omgeving geeft hier rust en ruimte voor. De kinderen kunnen regelmatig meedoen aan allerlei activiteiten die rondom de boerderij plaatsvinden. Zo is het mogelijk om de boerderijdieren, Bep en Toos (schapen) en de konijnen te aaien en te verzorgen. Eieren rapen in de kippenren is vaak een favoriete activiteit. Als de eitjes daarna opgegeten kunnen worden is het helemaal feest! Soms wordt er een kalfje geboren waar de kinderen getuigen van kunnen zijn. Het plukken van de aardbeien uit de moestuin of het wandelen over het boerenerf worden als echte uitstapjes ervaren en beleefd. De agrariërs houden zeker rekening met de kinderen en organiseren bepaalde boerderijactiviteiten zodanig dat ze de kinderen erbij kunnen betrekken. De pedagogisch medewerkers begeleiden en bieden de benodigde ondersteuning bij al deze activiteiten. Zo nodig proberen zij een kind te stimuleren om aan te sluiten bij een activiteit door in de nabijheid te blijven en het aanbieden van extra steun.

3. De ontwikkeling van de sociale competentie

Bij BoerenHummeltjes komen kinderen als vanzelfsprekend met andere kinderen en volwassenen in contact. Kinderen worden gezamenlijk, in groepsverband, opgevangen en brengen hun dag door met onze professionele pedagogisch medewerkers. Op deze manier leren zij spelenderwijs met anderen omgaan en kunnen zij zich sociaal veelzijdig ontwikkelen. In contact met anderen ontwikkelt het kind zijn eigen sociale vaardigheden. Het kind zal ontdekken dat het, door zijn eigen gedrag, een reactie kan veroorzaken. Door een speelgoedje op de grond te gooien, wat de volwassene in de buurt weer teruggeeft, leert het kindje spelenderwijs dat het kan uitlokken tot een sociaal spel. Als de volwassene aangeeft dat het spelletje weer voorbij is leert het kind ook weer dat zoiets leuks ook een einde kent. Meestal gaat het maken van sociaal contact tussen kinderen onderling van nature vanzelf. Zo nodig wordt contact tussen kinderen onderling door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd door het aanbieden van spelletjes, liedjes en specifiek samenspel. Soms is het nodig om een kindje extra te ondersteunen bij het meedoen aan groepsactiviteiten. Door de kinderen dagelijks de mogelijkheid te geven naar buiten te gaan ontwikkelen vele onderlinge sociale relaties tussen kinderen zich meestal spelenderwijs. Het ontwikkelen van de sociale vaardigheden zoals samen spelen, opkomen voor jezelf, rekening houden met een ander, samenwerken en overleggen komen dan volop aan bod.

De mogelijkheid om bij ons ook op een vanzelfsprekende manier in contact te komen met dieren zoals een hond, poes, kippen, schapen en konijnen e.d. maakt het ontwikkelen van sociale competenties zeer gevarieerd. Sommige kinderen kunnen veel emotionele steun onttelen aan contact met en de aanwezigheid van een (vertrouwd) dier en zich op die manier in sociaal opzicht ontwikkelen. Ook kunnen speciale (binnen of buiten) plaatsen/plekken, die als veilig en vertrouwd worden ervaren, veel betekenen voor de sociale en emotionele ontwikkeling van een kind.

Op het agrarische bedrijf komen veel mensen regelmatig langs. Zo maken de kinderen ook als vanzelf kennis met mensen als de boer en boerin. De postbode(m/v) of de dierenarts(m/v) zien zij aan het werk of kunnen ze even naar zwaaien. Naast contact met de pedagogische medewerkers komen de kinderen hierdoor op de agrarische opvang ook op een vanzelfsprekende manier regelmatig met mannelijke en andere (jong-) volwassenen in contact.

4. Het eigen maken van waarden en normen

Voor het eigen maken van waarden en normen is het van belang dat kinderen kunnen leren van “dat wat hen wordt voorgeleefd”. Met respect omgaan met elkaar, met de kinderen, met de levende natuur en materialen, staan daarbij voorop. De pedagogisch medewerkers en andere aanwezigen op de opvang hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. De manier van praten, het woordgebruik en de dagelijkse handelingen en gedragingen op de kinderopvang, dienen voor het kind als grootste voorbeeld van geldende waarden en normen in onze samenleving. Ook in de dagelijkse omgang met elkaar en de zorg voor het eten, (speel)materiaal, de natuur, de planten en dieren, leren de kinderen dat ze met alles met zorg en respect moeten omgaan. Doordat kinderen kijken en luisteren, mee mogen doen en zelf mogen handelen, leren kinderen hun eigen weg daarin te vinden. Wij geven kinderen de leiding door ze te volgen, bijvoorbeeld wanneer het kind een gewenst initiatief neemt. Wij moedigen kinderen aan meer initiatief te nemen door het positief te benoemen. Het ontwikkelen van eigenwaarde en vertrouwen in eigen handelen worden hierdoor positief gestimuleerd.

Door positieve bevestiging van medewerkers leren kinderen welk gedrag van henzelf acceptabel is. Wanneer een kind een grens overgaat in de omgang met anderen, dieren, natuur of materialen zal de pedagogisch medewerker de leiding van het kind overnemen door het te sturen. Omdat een kind meer leert van positieve bekrachtiging dan van een negatieve afwijzing, doen wij dit op een positieve, respectvolle manier: het ‘ongewenste’ initiatief wordt op een neutrale manier ontvangen; daarna kiezen wij een positieve benadering om het initiatief naar ‘gewenst’ om te buigen.

3. Onze locatie

3.1. Groepsindeling

BoerenHummeltjes heeft twee verticale groepen waar kinderen van 0-4 jaar bij elkaar worden opgevangen. Op elke groep mogen maximaal 12 kinderen per dag worden opgevangen. Er mogen maximaal 24 kinderen per dag bij BoerenHummeltjes komen.

Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen per groep		Aantal gekwalificeerde medewerkers
	De Schaapjes	De Koetjes	In totaal telt BoerenHummeltjes 9 pedagogisch professionals
0 tot 4 jaar	12 kinderen	12 kinderen	

Wij werken conform de leidster – kindratio. Dit houdt in dat wij werken volgens de landelijk gestelde wet- en regelgeving. Omdat wij binnen de groene pedagogiek kind-volgend werken dienen ook de individuele behoeften die kinderen hebben mee te worden genomen in het bepalen van de maximale groepsgrootte.

Inzet pedagogisch medewerkers

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen op de groep werken door in de gang een foto's bord op te hangen.

Wij werken met de volgende diensten:

- Vroege dienst: 7.00/ 7.30 – 17.00 uur
- Tussen dienst: 8.00/ 8.30 - 17.30 uur
- Late dienst: 9.00/ 9.15 - 18.00 uur

Bij ons kinderdagverblijf werken alleen gediplomeerde pedagogisch medewerkers die affiniteit hebben met kleinschalige kinderopvang op de boerderij. Al onze medewerkers zijn in het bezit van Kinder-EHBO en of BHV

Pedagogisch beleidsmedewerker

Binnen BoerenHummeltjes is Daphne Teunissen de pedagogisch beleidsmedewerker. Zij houdt zich naast de groepswerkzaamheden ook bezig met het ontwikkelen van het beleid en het handelen hiervan in de praktijk. De kwaliteit van de pedagogisch medewerkers is namelijk erg belangrijk. Als pedagogisch beleidsmedewerker coacht zij de medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden.

Vaste-gezichten criterium

Wij hechten veel waarde aan vaste gezichten op de groep. Op basis van het leidster-kind-ratio zorgen wij dat er elke dag vertrouwde gezichten zijn. Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pedagogisch medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau. (Dit geldt niet voor incidentele extra opvang dagen) Om deze reden werken wij ook niet met een flexpool, maar hebben wij flexibele collega's die ziekte of vakanties kunnen opvangen zodat de kwaliteit gewaarborgd kan blijven.

Daphne is elke dag als aanspreekpunt op vaste tijden bereikbaar van 7.30 – 18.00. Daarnaast zijn boer Jan, boer Robbin en boerin Annemieke altijd op de boerderij aanwezig. Waar nodig kunnen zij ondersteuning bieden bij zoals een uitstapjes naar de boerderij, etc.

Taakbeschrijving per persoon	
Boer Jan	<ul style="list-style-type: none"> - Klusjesman - Voeren van de dieren in het weekend - Uitvoeren van herstelwerkzaamheden - Tuinonderhouden
Boer Robbin	<ul style="list-style-type: none"> - Klusjesman - Voeren van de dieren in het weekend - Uitvoeren van herstelwerkzaamheden - Ondersteuning bieden bij een uitstapje naar de boerderij Tuinonderhouden

Boerin Annemieke (Tevens vrijwilligster binnen BoerenHummeltjes)	<ul style="list-style-type: none"> - Voeren van de dieren in het weekend - Uitvoeren van herstelwerkzaamheden - Ondersteuning bieden bij een uitstapje naar de boerderij - Tuinonderhouden - Bij drukte op de groep ondersteuning bieden in de vorm van: <ul style="list-style-type: none"> - het geven van een flesje, - boekjes lezen, - ondersteuning bieden tijdens een activiteiten binnen en of buiten.
--	--

De precieze tijden van de diensten worden afgestemd op hoeveel kinderen er aanwezig zijn. Bij het maken van de dienstroosters hanteren wij de beroepskracht-kind-ratio zoals deze wettelijk is vastgelegd (te vinden op www.1ratio.nl). In de ministeriële regeling is vastgelegd dat er per dag maximaal 3 uur van de beroepskracht-kind-ratio mag worden afgeweken, met uitzondering van de uren tussen 9:15 - 12:30 en 15:00 - 16:15. Voor 9:15 en na 16:15 mag de afwijkende inzet maximaal anderhalf uur aaneengesloten zijn. Tussen 12:30 en 15:00 mag de afwijkende inzet maximaal 2 uur zijn en niet langer dan de daadwerkelijke duur van de middagpauze.

In de praktijk ziet de drie uren afwijking er als volgt uit:

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
(7.00) 7.30- (8.00) 8.30 uur 13.00 – 14.00 uur 17.00 - 18.00 uur	(7.00) 7.30- (8.00) 8.30 uur 13.00 – 14.00 uur 17.00 - 18.00 uur	(7.00) 7.30- (8.00) 8.30 uur 13.00 – 14.00 uur 17.00 - 18.00 uur	(7.00) 7.30- (8.00) 8.30 uur 13.00 – 14.00 uur 17.00 - 18.00 uur	(7.00) 7.30- (8.00) 8.30 uur 13.00 – 14.00 uur 17.00 - 18.00 uur

Bij het opstellen van de roosters zorgen wij dat wij aan deze normering voldoen. De GGD controleert hierop.

Calamiteiten en inroeping van ondersteuning

Bij calamiteiten volgen wij ons calamiteitenprotocol. Daarnaast ligt op onze groep het formulier 'Actie bij calamiteit' waarop alle belangrijke telefoonnummers staan. Naast de ondernemer kan er een beroep worden gedaan op de achterwacht (Annemieke), om benodigde hulp in te schakelen. Bij afwezigheid van de ondernemer zijn er altijd de achterwacht en de boer op wie de pedagogisch medewerkers een beroep kunnen doen.

3.2. Vierogen principe

Een specifieke aanbeveling vanuit de commissie gunning, het zgn. 'vierogen/orenprincipe', is vertaald op de gewijzigde ministeriële regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. Op 1 juli 2013 is dit principe in werking getreden. Dit principe houdt in dat er altijd een volwassenen moet kunnen meekijken of meeluisteren met de beroepskracht. Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan, zolang er maar op elk moment een andere volwassenen de mogelijkheid heeft om mee te kunnen kijken of luisteren.

Vanuit onze pedagogische visie vinden wij het zeer waardevol voor een kind om af en toe in kleine groepjes een activiteit te doen onder begeleiding van 1 pedagogisch medewerker. Juist in kleine groepjes wordt de kwaliteit van de interactie tussen kinderen onderling en tussen kinderen en pedagogisch medewerker bevorderd. Wij hebben er daarom voor gekozen om de mogelijkheid om met een klein groepje kinderen binnenshuis een activiteit te doen onder begeleiding van 1 pedagogisch medewerker te behouden. Door het plaatsen van een babyfoon en een raam in de deur wordt het vier ogenprincipe gewaarborgd. Op onze groepen kunnen wij ervan uitgaan dat in de meeste ruimtes redelijkerwijs op elk moment van de dag één van de collega's, een ouder of de ondernemer of boer en boerin de ruimte binnenkomt. In ruimtes waar dit niet het geval is borgen wij de veiligheid door:

- Babyfoons in de slaapkamer
- Ramen in de deuren van de groep en slaapkamers (zodat er altijd toezicht is op de kinderen en medewerkers)
- Ramen in de sanitaire ruimte voor overzicht en toezicht.
- De boer en boerin kunnen ten alle tijden het kinderdagverblijf binnenkomen.
- De houder is aanwezig op dagen dat er 1 pedagogisch medewerker aanwezig is.

3.3. **Extra dag (delen)**

Indien ouders dit wensen dan kan er een verzoek tot het afnemen van een extra dag worden ingediend. Indien het gaat om incidenteel een dag extra dan kan dit rechtstreeks aan de pedagogisch medewerkers van de groep worden gevraagd. Als het gaat om structureel een extra dag dan kan dit worden aangevraagd via de ondernemer. Een extra dag afnemen kan alleen wanneer er plaats is op de groep. Hierbij wordt rekening gehouden met leeftijd en aantal kinderen.

3.4. **Medische hulp**

Er is altijd één medewerkers aanwezig, die is opgeleid tot bedrijfshulpverlener (BHV-er). De BHV-er volgt elk jaar een herhalingstraining. Daarnaast hebben alle pedagogisch medewerkers een speciaal kinder-EHBO-diploma. De kinder-EHBO-cursus wordt elke 2 jaar herhaald.

Indien consultatie door een arts voor een kind nodig is dan nemen wij contact op met de ouders. Alleen in uitzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld als wij ouders onverhoopt niet kunnen bereiken) beslist de ondernemer om contact op te nemen met de huisarts van het kind. De gegevens van de huisarts staan vermeld op het kind-gegevensformulier.

Soms kan het noodzakelijk zijn om direct medische hulp in te roepen. In die gevallen gaan wij naar de dichtstbijzijnde EHBO-post of bellen wij 112. Uiteraard bellen wij de ouders dan zo snel mogelijk.

3.5. **Huisregels**

Nieuwe ouders ontvangen tijdens het intakegesprek het document "Huisregels". Bij wijzigingen van de huisregels krijgen alle ouders de vernieuwde versie via de mail.

3.6. **Onze binnenruimte en het gebruik ervan**

Wij zorgen ervoor dat de inrichting van iedere ruimte bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en geborgenheid bij de kinderen. Bijvoorbeeld door de ruimte zo in te delen met verschillende speelhoeken, zodat de kinderen ongestoord kunnen spelen en of zich kunnen terugtrekken.

Vanuit de hal kom je in onze leefruimte, dit is een grote ruimte met een open leefkeuken. In de groepsruimte zijn verschillende hoeken gecreëerd zoals; een bouwhoek, huishoek, leeshoek, etc. Wij passen de hoeken aan wanneer wij zien dat kinderen meer uitdaging nodig hebben of wanneer wij een thema hoek maken. Aansluitend aan onze leefruimte bevindt zich de sanitaire ruimte. Dit stimuleert de zelfredzaamheid van de kinderen die zelf naar de wc kunnen. De slaapkamers bevinden zich aansluitend aan de hal en in de woonunit aansluitend aan de groepsruimte.

In de hal hebben wij een kapstok waar de kinderen hun jas en schoenen mogen ophangen en neerzetten. Wij zijn een schoenvrije locatie, dit betekent dat kinderen op sloffen lopen en dat ouders bij het brengen en halen schoensloffen moeten aantrekken. Deze maatregel is genomen om onze groepsruimte zo hygiënisch mogelijk te houden zodat alle kinderen de ruimte te hebben om te ontdekken en ervaren.

Op onze locatie zijn overalls voor de kinderen aanwezig. Laarzen dienen ouders zelf mee te nemen. Gelieve deze te voorzien van een naam. De laarzen en overalls blijven op de locatie i.v.m. de insleep van dierziektes.

De binnenruimte is zodanig ingericht dat het goed mogelijk is om "buiten" naar binnen te halen. Gezien de groene pedagogische visie van onze opvang vinden wij het vanzelfsprekend dat er aandacht en gelegenheid is voor het naar binnen halen van natuur. Zo kunnen de kinderen zelf geplukte bloemen in een vaasje zetten of mooie 'schatten-van-de-natuur' als speel-, knutsel- of tentoonstellingsmateriaal gebruiken.

De binnenruimte is daardoor geen klinische omgeving maar een levendige, veelzijdige, uitdagende speel- en leeromgeving. Wij volgen de seizoenen en laten deze terug komen in de groepsruimtes. Je kunt dan denken aan een natuurhoekje in de groepsruimte waar kinderen hun spulletjes zoals takjes, steentjes die ze hebben gevonden neer kunnen leggen. In de herfst kunnen dit de herfstproducten zoals dennenappels, eikels, de maïs van de boer of een mooi knutselwerkje van natuurlijke materialen van de kinderen zijn. In de zomer kan dit zand zijn, een emmer en een schepje.

3.7. **Onze buitenruimte en het gebruik ervan**

De buitenruimte is aantrekkelijk voor kinderen maar tevens veilig en overzichtelijk. De buitenruimte nodigt uit tot diverse soorten spel, zo is er ruimte voor grof motorisch materiaal zoals fietsen, karren etc. maar ook een gedeelte voor het verkennen en verleggen van de grenzen zoals een klim en klauterstuk.

De te gebruiken natuurlijke buitenruimte prikkelt de fantasie van de kinderen en daagt ze uit tot ontdekken, bewegen, sociaal en gevarieerd spel. Kinderen ervaren bij ons een gevoel van vrijheid door de landelijke omgeving en de vrij te gebruiken open buitenruimte. De aanwezige struiken en bomen bieden daarnaast een plaats voor rust, creativiteit, bezinning en volop mogelijkheden om tot eigen spel te komen. Onze buitenruimte biedt veel speelmogelijkheden voor de kinderen. Zoals het rijdend speelmateriaal en een grote zandbak met scheppen en ander gevarieerd natuurlijk speelgoed.

Onze buitenruimte krijgt door de aanwezigheid van de aangrenzende moestuin en kleinvee de sfeer van het erf van een boerderij. De buitenruimte heeft een natuurlijk karakter. Dit is gerealiseerd door de toepassing van materialen zoals speelzand, aarde, houtsnippers, gras, struiken en bomen. In de tuin zijn ook niveauverschillen aanwezig in de vorm van heuvels en kuilen. Om de kinderen in de gelegenheid te stellen om ook de frisse buitenlucht op te snuiven bij slecht weer, kunnen ze in de overdekte schuur buiten spelen.

Wij gaan zoveel mogelijk met de kinderen naar buiten, ook als het weer minder goed is. Wij bieden in de buitenruimte uiteenlopende activiteiten aan. Samen met een pedagogisch medewerker worden bijvoorbeeld de dieren door de kinderen verzorgd. De kinderen gaan zelf op onderzoek uit om, bijvoorbeeld, te kijken of de kippen al eieren hebben gelegd. Deze zelf geraapte eieren laten wij regelmatig op het lunchmenu van de kinderen terugkomen. Daarnaast kweken en verzorgen wij elk jaar eetbare gewassen zoals aardbeien, wortels en tomaten samen met de kinderen. Samen plukken wij de rijpe vruchten en eten ze lekker op. Hierdoor ervaren de kinderen dat ons dagelijkse voedsel met goede zorg gezond kan opgroeien. Deze ervaringen bieden op een natuurlijke manier een goed en gezond beeld van de voedselprocessen.

Het gebruik maken van de buitenruimte, het omgaan met en het zorgen voor de dieren en/of de natuur wordt daarom opgenomen in regelmatige activiteiten zoals:

- Zorgen voor de dieren en de moestuin;
- Bekijken van (seizoensgebonden) activiteiten van het agrarische bedrijf;
- Bereiden en eten van eigen gekweekte producten;
- Het dagelijks aanbieden van buitenactiviteiten.

Een consequentie van ons pedagogisch beleid is dat er bij het aanbieden van alle activiteiten (dus ook op het gebied van ruimte, dier en natuur) niet uitgegaan kan worden van de positie van de pedagogisch medewerker of van een regel zoals 'iedere dag met zijn allen naar buiten' of 'nu een uitstapje naar de stal met alle peuters'. Hiermee zou voorbijgegaan worden aan het individuele kind. Ligt bij dat ene kind de belangstelling wel bij het dier? Was het niet net met een andere ontdekking bezig? Heeft het andere kind niet de behoefte om binnen te blijven in verband met behoefte aan veiligheid en is het buitenterrein voor dat moment nog een beetje te bedreigend?

Door de kinderen goed in beeld te hebben kunnen wij vooraf al inschatten welke kinderen geïnteresseerd zouden kunnen zijn in een (buiten)activiteit. Voor de organisatie van de activiteiten kunnen wij dus vooraf al inschatten hoeveel kinderen er mee zouden willen doen. Hierop kunnen wij de taakverdeling tussen pedagogisch medewerkers afstemmen.

Wanneer er dus een (buiten)activiteit gepland wordt, zal dit altijd met een groepje kinderen zijn die dat graag willen. Hierbij gelden natuurlijk de regels van veiligheid. De wil van kinderen is waar mogelijk leidend maar mag nooit consequenties hebben op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Als er maar één kind naar buiten wil zal het nooit zo zijn dat er één leidster achterblijft met de zorg voor bijvoorbeeld elf kinderen. Dan dient de activiteit uitgesteld te worden naar een later tijdstip wanneer er meer kinderen willen en dat kan soms al een half uur later zijn.

4. De zorg en verzorging

4.1. Wennen

Een goede wenperiode kan een belangrijke rol spelen in het ontstaan van een veilige basis voor uw kind. Voor alle kinderen geldt dat zij kunnen wennen als ze nieuw zijn bij ons op het kinderdagverblijf. Wennen gebeurt in overleg op de een van de geplaatste dagen. Wennen is niet mogelijk voor dat de ouder het contract heeft ondertekend. Als het contract is ondertekend mag het kind, kosteloos wennen voor de 1ste dag. Deze eerste wen-dag houdt in dat het kind voor max 3 uurtjes wordt gebracht en daarna weer wordt opgehaald door de ouder. Tijdens de intake worden hier afspraken over gemaakt die schriftelijk worden vastgelegd.

Doelen van de wen-periode zijn:

1. Opbouwen van een goede relatie met het kind
2. Opbouwen van een vertrouwensrelatie met de ouders
3. Opbouwen van goede relaties van het kind met de andere kinderen
4. Veilig voelen in de leef en speelomgeving

4.2. Persoonlijke spullen

Elk kind heeft bij ons een mandje. Hierin bewaren wij zijn persoonlijke spullen, zoals een setje schone kleren, slaapzak, knuffel, etc. Aan het einde van de dag nemen ouders de persoonlijke spullen weer mee naar huis.

4.3. Dagritme

Wij houden globaal een dagritme aan, met dagelijks terugkerende activiteiten en rituelen. Dit biedt kinderen emotionele veiligheid: het ritme is voorspelbaar en daarmee ook vertrouwd. De kinderen weten wat er gaat gebeuren en kunnen hierop anticiperen. Het ritme van activiteiten is niet gebonden aan de klok. Dat wil zeggen dat de vaste activiteiten niet iedere dag op precies hetzelfde tijdstip hoeven plaats te vinden; de volgorde is wel altijd hetzelfde. Het gekozen moment is afhankelijk van de behoefte van het kind en van de groep. Zo kan een kind dat al eerder moe is eerder naar bed, een kind dat dorst heeft iets te drinken krijgen, en als de kinderen nog lekker met een activiteit bezig zijn stellen wij de lunch wat uit.

Tijdens het brengmoment spelen de kinderen op de groep. Als alle pedagogisch medewerkers aanwezig zijn is er een eetmoment. De kinderen krijgen iets te drinken en een stuk fruit te eten. Daarna is er een vrij spelmoment (binnen en/of buiten) of bieden wij een gerichte activiteit aan.

Tijdens het broodeten mogen de kinderen zelf hun broodje smeren en het beleg kiezen. Tussen de middag gaan de kinderen slapen. De kinderen die wakker blijven bieden wij een rustige activiteit aan. Na het slapen eten de kinderen een cracker of yoghurt en daarbij drinken wij water of thee. Hierna kunnen ze binnen en/of buiten vrij kunnen spelen of wij doen een gerichte activiteit. In de middag eten wij groente (komkommer, tomaat, wortel en paprika uit eigen tuin als dat mogelijk is).

Baby's hebben nog hun eigen ritme van voeden, slapen en verschonen. Dit ritme houden wij zoveel mogelijk aan. Langzamerhand zullen de baby's steeds meer meegaan in het ritme van de grotere kinderen. Het afstemmen met ouders vinden wij hierin erg belangrijk.

4.4. Eten en drinken

Het eten beschouwen wij als een positieve en sociale, vormende activiteit (welke soms relatief veel tijd in beslag kan nemen). Het aardbeien plukken of iets anders klaarmaken met een klein groepje, is daar een voorbeeld van. Het helpen tafeldekken, het zelf brood laten smeren ("Wat wil je erop?", "Hier is een mesje om je boter te smeren, probeer het maar"), laat het een bewuste activiteit zijn om o.a. de zelfstandigheid te stimuleren.

De tafels kunnen worden gesplitst tijdens het eten om meer individuele aandacht te kunnen geven. De tafels worden samen met de kinderen gedekt die mee willen helpen. Kinderen die niet in hun spel zitten kunnen uitgenodigd worden om mee te helpen. Hierna worden de kinderen persoonlijk

uitgenodigd om te komen eten. Kinderen die nog niet helemaal klaar zijn met hun spel kunnen dit afmaken en schuiven mogelijk iets later aan tafel aan bij de groep.

Wij maken de boterhammen niet van tevoren klaar, maar samen met de kinderen of laten dit de kinderen zelf doen. Na het brood eten kunnen wij het afruimen ook in samenwerking met de kinderen doen. Kinderen vinden het vaak leuk om op te ruimen en af te wassen en met elkaar te “werken”. Eén pedagogisch medewerker kan de kinderen hierbij begeleiden terwijl de andere pedagogisch medewerker start met het opstarten van een spel en/of het uitvoeren van verzorgingsactiviteiten.

4.5. **Traktaties**

Bij vieringen mogen kinderen trakteren. Via een bord op de groepsdeur kondigen wij verjaardagsfeestjes aan. En natuurlijk hangen er slingers. Wij vragen ouders na te denken over een verantwoorde traktatie om uit te delen (kleine hoeveelheden, geen chips, e.d.). Wij verwijzen ouders voor meer informatie over gezond trakteren en voor ideeën door naar www.gezondtrakteren.nl.

4.6. **Verschon en zindelijk worden**

Met name bij baby's is het verschon ook een moment van individuele aandacht en een gezellig onderonsje. De pedagogisch medewerker benoemt wat ze gaat doen, laat het kind helpen bij het uitkleden en speelt bijvoorbeeld een kietelspelletje. Zo wordt ook tijdens het verschoonmoment emotionele veiligheid geboden en de ontwikkeling gestimuleerd.

Wij zorgen ervoor dat de kinderen die al zindelijk zijn op meerdere momenten naar het toilet gaan. De kinderen die nog niet zindelijk zijn maken wij vertrouwd met het plassen op toilet of potje. Ze zien dat de andere kinderen gaan plassen en willen zelf ook gaan oefenen met plassen op het toilet. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo en dat geldt ook voor zindelijk worden. Een kind wordt zindelijk wanneer het daaraan toe is. Sommige kinderen geven dit zelf aan en anderen worden gestimuleerd door andere kinderen.

De samenwerking met de ouders is erg belangrijk. Wij horen dan ook graag wanneer kinderen thuis al bezig zijn met zindelijk worden. Wij vragen dan aan ouders om extra kleding mee te nemen. Bij ons is het geen moeten, wij vragen de kinderen of ze naar de wc willen en wij respecteren hun antwoord. Natuurlijk stimuleren wij wel om naar de wc te gaan.

Persoonlijke hygiëne van het kind en de medewerker zijn van groot belang: hygiëne is een voorwaarde om het kind de kans te geven om zich ongestoord te ontwikkelen. Ook dat is de taak van de pedagogisch medewerker. Bijvoorbeeld door kinderen de gewoonte aan te leren om handen te wassen na het plassen en door zelf de hygiëneprotocollen rondom het verschon te volgen.

4.7. **Slapen**

Wij beschikken over twee slaapkamers met 4 stapelbedden. Omdat wij niet elk kind een eigen bedje kunnen geven, geven wij ze wel een eigen hoelaken en laken die elke week (of bij verkoudheid of niet fris uitzien eerder) worden gewassen.

Ook kunnen wij gebruik maken van een buitenbedje. Wij vertellen u hier graag meer over tijdens een rondleiding.

Na de middagboterham gaan de kinderen, die willen slapen, naar bed. De kinderen waarvan de pedagogisch medewerker denkt dat slapen voor hen ook zinvol is worden ook naar bed gebracht. Met de kinderen die niet meer hoeven te slapen doen wij een rustige activiteit.

Het naar bed brengen beschouwen wij ook als een belangrijke activiteit. Mogelijk hebben de wat grotere kinderen behoefte aan een verhaaltje voor het slapen gaan. De kleinere kinderen worden in bed gelegd met een liedje of een ander ritueel. Dit ritueel kan per kind verschillen. Ook het uit bed halen gebeurt bewust en met individuele aandacht. Moet dit kindje even op schoot wakker worden of wil het direct gaan spelen?

4.8. **Zieke kinderen**

Ziekte is een nogal rekbaar begrip. Bij de vraag of een kind dat ziek is naar het kinderdagverblijf mag komen of blijven, is de mate waarin het kind zich ziek voelt een belangrijk leidraad. De pedagogisch medewerker beoordeelt dit per geval en stelt zich hierbij de volgende vragen:

- Kan het kind meedoen met de activiteiten van de groep, of voelt het zich echt niet lekker? Wanneer een kind zich echt niet lekker voelt, is het voor het kind meestal prettiger om thuis te zijn.
- Kan het kind meedoen aan het verzorgingsritme in de groep of heeft het kind meer verzorging of aandacht nodig dan de pedagogisch medewerkers kunnen bieden?
- Heeft het kind koorts? Wanneer het kind al 38 graden koorts heeft, adviseren wij om het kind thuis te laten omdat het kind zich dan thuis vaak prettiger voelt.
- Is er een rede dat het kind ter bescherming van de gezondheid van de andere kinderen thuis moet blijven? Ter beoordeling hiervan wordt het handboek van het RIVM gebruikt, getiteld 'Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal'.

Wij vinden het belangrijk te weten óf en om welke besmettelijke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD. Bovendien kunnen wij dan de andere ouders van het kinderverblijf op de hoogte stellen; vooral voor zwangere is dit van belang. Als kinderen op ons kinderverblijf een besmettelijke ziekte hebben (of als er hoofdluis heerst op ons kinderverblijf), dan vermelden wij dat op een poster op de voordeur.

Voor meer informatie kunnen ouders terecht bij de leidinggevende van ons kinderverblijf.

4.9. **Medicijnen**

Ouders kunnen aan ons vragen om hun kind bepaalde geneesmiddelen toe te dienen. Dit kunnen geneesmiddelen zijn die door de huisarts of specialist zijn voorgeschreven en dus 'op recept' en op naam van het kind zijn verkregen. Daarnaast geldt dit ook voor (homeopathische) zelfzorgmiddelen, die niet 'op recept' verkregen zijn, bij apotheker en drogist. Wij kunnen alleen aan dit verzoek voldoen als het middel in de originele verpakking met originele (geen kopie) bijsluiter wordt aangeleverd óf als op het middel of op de verpakking staat aangegeven hoe het middel moet worden toegediend. Bovendien vragen wij van ouders om een verklaring medicijntoediening in te vullen. Derhalve zijn wij terughoudend met het toedienen van paracetamol om de koorts te onderdrukken. Wij verzoeken ouders met klem het te melden indien zij hun kind 's ochtend thuis paracetamol hebben gegeven. Dit in verband met de risico's die kunnen ontstaan als de koorts ineens omhoog schiet als de paracetamol is uitgewerkt.

4.10. **Activiteiten**

Naast de dagelijkse activiteiten als het ontvangst, eten, verzorgen en slapen hebben wij volop binnen en buiten activiteiten, zoals kleien, schilderen, muziek maken, dansen en zingen, verjaardag vieren, koekjes bakken, creativiteit met natuurlijke materialen van buiten, dieren eten geven, verstoppertje in de bosjes, spelen met water en zand.

Rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt worden de kinderen spelenderwijs ontwikkelingsstimulansen aangeboden. Met als doel kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Wij werken thema gericht waardoor wij per thema dagelijks activiteiten voorbereiden die wij vinden passen bij de interesse en ontwikkelingsfase van de kinderen. Denk hierbij aan de motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Als kinderen echter iets anders willen doen dat past in dat moment, dan is dat ook prima. De andere pedagogisch medewerker begeleidt dan de kinderen die niet met de aangeboden activiteit meedoen. Een verfactiviteit kan voor het ene kind twee minuten en voor de ander een kwartier duren. Hier houden wij rekening mee.

Omdat wij proces- en kind volgend werken, werken wij niet met voorbereide modellen. Wij bieden materiaal aan waarin ieder kind zijn eigen creativiteit in kwijt kan. Het kan natuurlijk wel gebeuren dat het ene kind ziet dat een ander een auto maakt van doosjes en dat het ook zo'n auto wil maken. Dan kan het voorkomen dat er soortgelijke werkjes ontstaan. Maar dit is toeval en geen vooropgezet doel.

Cadeautjes voor Moederdag, Vaderdag, verjaardagen, etc. hoeven niet op een bepaalde tijd te worden gemaakt. Soms heeft een kind immers geen zin.

Een verfactiviteit kun je ook buiten organiseren. Als kinderen buiten verven worden er andere zintuigen geprikkeld dan wanneer kinderen binnen verven. Tijdens een verfactiviteit kan een kind bv. spontaan grassprietjes op zijn werk neerleggen of een pedagogisch medewerker kan zand aanbieden tijdens een verfactiviteit. Op deze manier kan de ontwikkeling van creativiteit gestimuleerd worden. Ieder kind krijgt zo de kans om vanuit zijn eigen fantasie iets met het zand te ondernemen of niet. Als

wij klaar zijn gaan de producten van de buitenactiviteit naar binnen. Het werk wordt dan ergens tentoongesteld zodat de kinderen aan hun ouders kunnen laten zien wat ze gemaakt hebben.

Wij bieden dagelijks minimaal één buitenactiviteit op de boerderij aan. Wij passen de activiteit aan de omstandigheden van het weer aan. Regent het, dan gaan wij bijvoorbeeld in de plassen stampen of een regendans doen. Met laarsjes aan is dit geen probleem.

Het voeren van dieren of naar de moestuin gaan is ook een van de dagelijkse activiteiten. Het kan zijn dat onze eigen dieren nog verzorgd moet worden. Dan is de vraag aan kinderen: "Wie gaat er mee ... eten geven?". Een pedagogisch medewerker gaat dan met dit groepje kinderen op stap. Kinderen kunnen helpen om voer te pakken en te dragen, water te halen en lekker de dieren te aaien.

5. Het spelmateriaal

Aan het spelmateriaal worden hoge eisen gesteld. Dit heeft vooral te maken met de veiligheid die wij willen waarborgen voor kinderen. Wij maken veelal gebruik van spelmateriaal dat verkrijgbaar is bij speciale leveranciers voor kinderdagverblijven. Daarnaast hechten wij veel waarde aan natuurlijke, agrarische spelmateriaal zoals hooi en maïskolven. Er is voldoende spelmateriaal aanwezig op onze groep, waarbij is gelet op de verschillende leeftijds- en ontwikkelingsfasen waarin kinderen kunnen verkeren. Maar ook veiligheid is een belangrijk aspect.

5.1. Binnen materiaal

Ons binnen materiaal bestaat voornamelijk uit natuurlijke en echte materialen, denk hierbij aan echte potten en pannen, aardewerken bordes en kopjes in de keukenhoek en natuurlijke materialen zoals hout, mais, dozen, dennenappels, etc. Dit "dode", natuurlijke materiaal zet meer aan tot fantasie spel of rollenspellen met de echte materialen. Dit stimuleert de cognitieve en sociale ontwikkeling.

5.2. Buitenmateriaal

In onze buitenruimte zijn verschillende elementen en materialen aanwezig. Hierbij kunt u denken aan heuvels, moestuin, dieren, stenen, houtsnippers, tunneltjes, boomstammetjes, etc. Maar ook loopfietsen, trekkers, kruiwagens en potten en pannen om de lekkerste taartjes en soepjes mee te maken.

6. Tradities en rituelen

De hieronder beschreven huisregels, tradities en rituelen gelden binnen kinderdagverblijf BoerenHummeltjes.

6.1. Haal- en brengtijden

Wij vinden rust op de groep erg belangrijk voor de kinderen waardoor de kinderen niet op elk gewenst tijdstip gebracht en gehaald kunnen worden.

Wij hanteren de volgende haal- en breng tijden:

	Hele dagen
Brengen	Tussen (7.00) 7.30 uur –en 9.00 uur
Halen	Tussen 16.30 tot 18.00 uur kunt u uw kind(eren) ophalen

6.2. Rituelen

Rituelen helpen kinderen. Zij vinden rust, veiligheid en herkenbaarheid in de herhaling van bepaalde handelingen. Zo zijn er de volgende (vaste) rituelen op een dag:

Halen en brengen:

- Op de arm van pedagogisch medewerker of zelfstandig voor het raam ouders uitzwaaien

Eten en drinken:

- Eerst gezamenlijk opruimen (zingen een opruimliedje)

- Handen wassen
- Boekje voorlezen, liedjes zingen, gezamenlijk spelmoment

Slapen:

- Elk kind heeft zijn eigen ritueel. Hier proberen wij zoveel mogelijk gehoor aan te geven.

Naar buiten gaan:

- Laarsjes aantrekken
- Liedje zingen: 'Even stampen, even stampen' wanneer wij weer naar binnen gaan.

Het verjaardag ritueel/ traktaties:

- Met muziekinstrumenten muziek maken en liedjes zingen.
- Gezonde traktaties

Kinderen die afscheid nemen:

- Met muziekinstrumenten, uitzwaaien met de hele groep;
- Overhandigen afscheidsmap

Naar het toilet gaan:

- Naar de wc, doortrekken en daarna handen wassen
- 2 kinderen kunnen tegelijkertijd naar de wc

Ontruimingsoefening:

- Kinderen die kunnen lopen houden onze evacuatieketting vast, wij zingen: "wij maken een slinger van jongens en van meisjes".
- Kinderen die in bed liggen, worden uit bed gehaald en in een evacuatiebedje gelegd. Al rijdend naar buiten, zingen wij: rijden, rijden, rijden in een wagentje".
- Wij verzamelen met de kinderen in onze tuin, waarna wij (als het nodig is) naar de dichte koeienstal gaan.

6.3. Feest- en gedenkdagen

Op ons kinderdagverblijf schenken wij aandacht aan de volgende feestdagen.

- Pasen
- Koningsdag
- Zomerfeest
- Oogstfeest
- Halloween
- Sinterklaas
- Kerst

Wij informeren ouders via een maandelijkse nieuwsbrief, het krijtbord en mondeling over de invullingen van de desbetreffende feestdagen.

7. Communiceren met kinderen

Pedagogisch medewerkers zijn op diverse terreinen tegelijk actief: verzorgend, opvoedend, adviserend, organiserend. Communicatie speelt daarbij een cruciale rol.

Er wordt op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

Daarnaast worden kinderen begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden,

In ons contact met de kinderen maken wij gebruik van 'ik-boodschappen' en proberen wij zowel actief als passief te luisteren. Voorbeeld; 'Ik zie...', 'ik hoor...', 'Begrijp ik goed dat...'

Door goed naar kinderen te kijken en te luisteren, leren wij ze te verstaan en te begrijpen. Zo ontdekken wij wat een kind op dat moment bezighoudt.

Immers non verbale communicatie is ook communicatie. Zo creëren wij bij kleine kinderen veiligheid door intensief en bewust contact met ze te maken op de momenten dat wij ze verschonen of voeden. De manier waarop wij een kind aanraken en toespreken bepaalt of het zich geborgen voelt en is ook een vorm van communicatie. Wij noemen het kind bij de naam en kondigen aan wat wij gaan doen. Op deze manier kan er al heel vroeg een dialoog ontstaan. Het kind is bij ons geen passief wezen dat verzorgd moet worden, maar een actieve deelnemer die contact maakt.

7.1. **Hoe gaan wij om met conflicten tussen kinderen**

Bij een conflict grijpen wij niet direct in. Veel meningsverschillen spelen zich af in een paar seconden en lossen zich vanzelf op. Kinderen zijn meestal heel capabel om zelf een aanvaring op te lossen.

Ingrijpen is pas nodig als:

- Het gevaarlijk wordt;
- Als er ruzie ontstaat en deze maar blijft doorgaan;
- Als de partijen te ongelijk zijn;
- Of als er iets vernield wordt.

Als het bovenstaande aan de orde is, grijpen wij in. Wij volgen hierbij het 6 stappenplan:

Stap 1. Benader de kinderen rustig en stop gedrag dat pijn veroorzaakt.

Wij verplaatsen ons op ooghoogte van het kind en benaderen ze op een rustige manier. Hierbij zijn wij alert op onze lichaamstaal. Deze zegt meer dan duizend woorden. Wij praten met een kalme stem en stralen een positieve en neutrale houding uit. Voorwerpen waarom de ruzie wordt gemaakt leggen wij even op zij zodat wij rustig met elkaar kunnen praten. Dit leggen wij ook uit aan de kinderen.

Stap 2. Bevestig en benoem de gevoelens van de kinderen.

Wij maken duidelijk dat wij de gevoelens van beide kinderen begrijpen door eenvoudige en beschrijvende taal te gebruiken: 'Ik zie hier een boos gezicht en bij jou zie ik tranen'. Door hun te laten merken en voelen dat wij geen partij kiezen en hun begrijpen geven wij ruimte om hun emoties te 'spuien' en maken de weg vrij voor helder nadenken over mogelijke oplossingen.

Stap 3. Wij verzamelen informatie over wat er gebeurd is.

Wij vragen de kinderen ieder hun eigen verhaal te vertellen. Wij blijven hierin neutraal en kiezen geen partij.

Stap 4. Formuleer het probleem opnieuw.

'Als ik jullie goed begrepen heb, dan...'. Zorg dat je hierbij recht doet aan de beleving van ieder kind. Ga na bij de kinderen of je het probleem goed hebt begrepen.

Stap 5. Vraag naar oplossingen en kies daar samen één uit.

Geef de kinderen ruimte om zelf oplossingen te bedenken. Bespreek welke uitwerkingen deze kunnen hebben. Vermijd oplossingen op te dringen en laat ze uiteindelijk samen één oplossing kiezen. Als ze het niet eens kunnen worden mag je een suggestie geven.

Stap 6. Blijf ondersteuning geven

Blijf alert als kinderen verder gaan met hun activiteiten. Soms hebben kinderen hulp nodig om de oplossing ook daadwerkelijk uit te werken. Ook kunnen er opnieuw problemen ontstaan omdat één van de kinderen nog opgekropte gevoelens heeft.

8. Kind-volgsysteem

Alle kinderen worden jaarlijks geobserveerd. Het doel van de observatie is het vaststellen hoe het met het algemeen welbevinden en de betrokkenheid van het kind op de kinderopvang is gesteld. Naast de jaarlijkse observatie, het verslag algemeen welbevinden en het oudergesprek bestaat het kind volgsysteem uit het schriftje, het informatiebord, en de contact en overdrachtmomenten met de ouders/verzorgers.

Wij werken met mentoren. Dit houdt in dat elk kind een eigen mentor heeft die de contactpersoon is van de ouders. Enkele taken die een mentor heeft:

- het begeleiden van de wenperiode
- jaarlijks invullen van het verslag welbevinden en hierover met ouders in gesprek gaan.

8.1. Doorgaande ontwikkellijn

Om ervoor te zorgen dat er een doorgaand ontwikkellijn kan worden gerealiseerd wanneer uw kind naar de basisschool gaat, vragen wij u om toestemming om de kennis over de ontwikkeling van uw kind te mogen overdragen aan de basisschool waar uw kind naar toe zal gaan. Deze schriftelijke toestemming wordt gevraagd naar aanleiding van het laatste welbevinden gesprek.

9. Signaleren bijzonderheden in de ontwikkeling

Pedagogisch medewerkers zijn in hun dagelijks werk getraind in het observeren van kinderen. Daarbij wordt ook gekeken naar de ontwikkeling van het kind en of er eventuele beperkingen of stoornissen in de ontwikkeling van het kind zijn waar te nemen.

Wanneer een kind zich, in vergelijking tot leeftijdsgenoten, anders gedraagt, dan valt zijn gedrag op. Het gedrag van andere kinderen wordt dan de maatstaf waaraan opvallend gedrag wordt gemeten. Je zou kunnen zeggen dat het gedrag van de andere kinderen normaal is en het gedrag van dat ene kind afwijkend of opvallend. Dit geeft het idee dat het gedrag dat de meeste kinderen vertonen het enige juiste is. Toch is het heel goed mogelijk dat het opvallende gedrag van het ene kind meer kwaliteit heeft of juist is, dan het gedrag van de andere kinderen.

Als jonge kinderen zich opvallend gedragen, is het belangrijk om de oorzaak van dit gedrag te onderzoeken. Er is een verschil tussen opvallend gedrag en fase-gebonden gedrag. Opvallend gedrag is gedrag waarmee de kinderen dreigen vast te lopen in hun ontwikkeling, ofwel gedrag van kinderen waarover je je zorgen maakt. Fase-gebonden gedrag is iets anders en van toepassing op bijna alle kinderen. Zeker in de eerste jaren bestaat er veel fase-gebonden gedrag. Het is onschuldig van aard en het kind groeit er na verloop van tijd overheen. Voorbeelden van fase-gebonden gedrag zijn onder andere: eenkennigheid bij het jonge kind, de koppigheidsperiode rond tweeënhalve tot drieënhalve jaar en de repeteevragen tussen drie en acht jaar.

Wanneer wij fase-gebonden gedrag, het in positieve zin opvallende gedrag als het in negatieve zin opvallende gedrag van kinderen te signaleren. Bespreken wij dit met ons team waarna wij een aanpak van het gedrag overleggen. Ouders/ verzorgers worden altijd geïnformeerd over de aangepaste handelwijze. Wanneer wij problemen signaleren in de omgeving van het kind die een negatieve invloed hebben op het gedrag en de ontwikkeling van het kind, informeren wij bij ouders/ verzorgers of zij hiervan op de hoogte zijn. Wij gaan dan samen met de ouder(s)/ verzorger(s) kijken hoe hiermee kan worden omgegaan.

10. Voedingsbeleid

Het aanleren en voorleven van een gezonde leefstijl vinden wij belangrijk bij kinderdagverblijf BoerenHummeltjes. Naast voldoende beweging hechten wij veel waarde aan gezonde voeding. Goede eetgewoonte bestaan uit een gezonde basis met af en toe iets extra's zodat een kind veel verschillende smaken proeft, het extra's echt bijzonder blijft, er geen overdosis aan keuzes zijn en de maaltijden aantrekkelijk gepresenteerd worden.

Binnen kinderdagverblijf BoerenHummeltjes geldt een gezond voedingsbeleid.

S-Morgens bieden wij de kinderen fruit aan met water of vruchten thee.

Tussen de middag eten wij volkorenbrood en crackers. Wij bieden magere vleessoorten en zuivelspread aan, maar ook appelstroop, groentespreads, hummus, honing (boven de 1 jaar) en pindakaas. Wij drinken dan melk, karnemelk of water. In de middag eten/drinken wij yoghurt of een cracker met thee of water en rond 17.00 uur eten wij groente (komkommer, tomaat, wortel en paprika uit eigen tuin als dat mogelijk is).

11. Veiligheid/ Gezondheid/ Hygiëne

11.1. Veiligheid

Veiligheid staat altijd voorop. Onze buitenruimte is afgezet met een hek en ook de poorten kunnen de kinderen niet zelfstandig openmaken, omdat ze zijn voorzien van draaiklinken en of haken die kinderen niet open kunnen maken. Wij vragen ouders dan ook om altijd de poorten te sluiten. Wanneer wij naar de koeien of kalfjes gaan, zorgen wij ervoor dat de boer van ons plan afweet. Hij zorgt dan dat de hekwerken op het boerenerf dicht zijn. Tevens rijden er dan geen machines. Wij hebben dagelijks meerdere malen contact met de boer en boerin. Op deze manier kunnen wij ook bij een geboorte van een kalfje aanwezig zijn. Alle activiteiten op de boerderij worden gedaan onder toezicht van een pedagogisch medewerker. Er kan altijd om de hulp van de boer of boerin worden gevraagd.

11.2. GGD

Op basis van de wet kinderopvang kunnen wij een zeer uitgebreide onaangekondigde controle krijgen van de GGD. Het rapport dat wij na afloop ontvangen ligt voor u als ouder ter inzage op onze locatie en tevens is deze inzichtelijk via onze website www.boerenhummeltjes.nl. De bevindingen en afspraken die zijn opgesteld tussen de ondernemer en de contactpersoon van de GGD worden regelmatig besproken tijdens de geplande werkoverleggen. Op deze manier blijft het team op de hoogte van de gemaakte afspraken die van belang zijn in het kader van de veiligheid, gezondheid en hygiëne. Daarnaast vullen wij jaarlijks een risico-inventarisatie (RIE) in op het gebied van veiligheid en gezondheid. Alle ruimte van de locatie worden beschreven in een actieplan. De RIE en de actieplannen worden ook besproken met het team, maar ook met de oudercommissie. Huisregels die hieruit voortkomen en gelden voor ouders, kinderen en medewerkers, zijn opgenomen in dit werkplan.

Kinderen onderzoeken en ontdekken veel in hun omgeving. Om ze dit veilig te laten doen zijn er een aantal voorwaarden waar wij voor zorgen;

- Beveiliging van scherpe hoeken, radiatoren en stopcontacten
- Er zijn in elke ruimte brandmelders aanwezig en ook is er een blusapparaat aanwezig.
- Er is een calamiteitenplan en er wordt jaarlijks een calamiteitenoefening met de kinderen gehouden.
- Op onze locatie werken medewerkers die in het bezit zijn van kinder- EHBO en tevens is er altijd een BHV-er aanwezig.
- Deuren van ruimten waar kinderen niet binnen mogen komen, zijn voorzien van een hoge Deurklink of gedraaide deurklinken met een haak.
- Aan elke deur zitten veiligheid-strips zodat de vingers van de kinderen er niet tussen kunnen komen.
- Groeps- en slaapruides worden dagelijks geventileerd en beschikken over een CO2 meter.
- Alle schoonmaakmiddelen zijn buitenbereik van kinderen opgeborgen.

12. Praktische informatie

12.1. Mandjes

Elk kind heeft een mandje waarin persoonlijke spullen zoals, schone kleren, speen, knuffel, slaapzak, etc. worden bewaard. Dit mandje staat in de sanitaire ruimte. De mandjes zijn van hout en zijn voorzien van een naam van het kind. Het is wel de bedoeling dat de persoonlijke spullen elke dag

weer mee naar huis gaan, tenzij een kindje meerdere dagen achter elkaar naar BoerenHummeltjes komt.

12.2. **Wat mee te nemen naar de opvang**

Hier zijn praktische spullen vermeld die wij graag willen dat u meeneemt naar ons kinderdagverblijf.

- fles met dopje / flesvoeding of moedermelk (alles voorzien van naam en moedermelk voorzien van naam en datum van afkloven)
- slaapzak
- laarzen (deze blijven om hygiënische redenen op het kinderdagverblijf staan)
- schone reserve kleding
- knuffel en/of speen
- Eventuele andere voedingsmiddelen i.v.m allergie of dieet

12.3. **Ons aanbod**

Wij hanteren twee soorten contracten, wel: 51 en 40 weken per jaar.

Wij vinden de continuïteit van de groep erg belangrijk. Door weinig wisselingen op een dag kunnen kinderen zich sneller en meer veilig en thuis voelen waardoor zij zich meer 'wel' kunnen voelen en meer betrokken kunnen zijn bij en in hun spel, waardoor zij zich spelenderwijs nog beter en meer kunnen ontwikkelen.

12.4. **Ruilen van dagdelen**

Bij BoerenHummeltjes kunnen dagen geruild worden. Wanneer uw graag een dag wilt ruilen omdat de geplande opvang-dag van uw kind niet fijn uitkomt binnen uw privé planning. Dan kunt u deze dag (mits het mogelijk is op de groep) ruilen. Daarbij vragen wij dit wel twee weken van tevoren te melden bij een van onze medewerker zodat wij kunnen kijken of er plek is. Uw ruil-dag moet binnen een maand zijn voldaan.

Het inhalen van vakanties en ziekte is helaas niet mogelijk.
Ruilen is een dienst die door BoerenHummeltjes aangeboden wordt.

13. CONTACTGEGEVENS

Kinderdagverblijf BoerenHummeltjes
Nicolaasweg 10
7025 DL Halle

E-mail

Kinderdagverblijf BoerenHummeltjes
Info@boerenhummeltjes.nl

Locatiemanager

Daphne Teunissen: 06 – 48 91 84 90
D.teunissen@boerenhummeltjes.nl

Groep

De Schaapjes: 06 – 42 34 23 10
De Koetjes: 06 - 42 34 23 17